

Infrastrukturdepartementet
Regeringskansliet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över Trafikverkets rapport om förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022–2033, TRV ärendenummer 2021/79143

Myndigheten Statens historiska museer (SHM) består av Historiska museet, Kungl. Myntkabinettet, Tumba Bruksmuseum, Livrustkammaren, Skoklosters slott, Stiftelsen Hallwylska museet, Sveriges museum om förintelsen samt uppdragsverksamheten Arkeologerna. SHM har till uppgift att främja kunskapen om och intresset för Sveriges historia och att bevara och utveckla det kulturarv som myndigheten förvaltar.

SHM har beretts tillfälle att yttra sig över Trafikverkets rapport om förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022–2033, TRV ärendenummer 2021/79143.

Sammanfattning av remissvar

SHM ställer sig positivt till Trafikverkets (TRV) plan att modernisera och uppdatera trafiknätet samt att satsa på underhåll och utbyggnation.

SHM vill också påpeka behovet av förstärkta resurser som kommer att behövas för att ta emot fynd- och arkivmaterial från de arkeologiska undersökningarna.

Remissvar

SHM ställer sig positivt till Trafikverkets (TRV) plan att modernisera och uppdatera trafiknätet samt att satsa på underhåll och utbyggnation av bland annat järnvägarna.

Utifrån SHM:s verksamhetsområde väljer vi att inte kommentera innehållet i den nationella planen för transportinfrastrukturen. I stället väljer vi att fokusera på de konsekvenser för kulturmiljön och kulturmiljösektorn som kan bli följden av genomförandet och ge förslag på hur negativa konsekvenser kan minskas eller undvikas.

De föreslagna åtgärderna kommer med all sannolikhet resultera i en stor påverkan på såväl det synliga nutida kulturlandskapet som de ibland mer osynliga lämningarna efter ett äldre utnyttjande, det historiska kulturlandskapet. Eftersom det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön, uttryckt i Kulturmiljölagen (KML) (SFS 1988:950), är det av största vikt att alla ingrepp i kulturlandskapet planeras i samråd med kulturmiljösektorn. Hänsyn måste tas till lämningarna så att dessa bevaras i största möjliga mån eller dokumenteras och dokumentationen sparas om de måste tas bort.

De olika infrastrukturella satsningarna kommer att påverka hela kulturmiljösektorn. Rapportförslaget lyfter frågan om resursförstärkningar till länsstyrelserna för att undvika eventuella flaskhalsar i handläggning och beslutsfattande. Detta förslag är enligt vår mening nödvändigt för att på sikt garantera en väl fungerande och friktionsfri uppdragsarkeologi av fortsatt hög kvalitet. Uppdragsarkeologin finansieras av exploitören genom beslut av länsstyrelsen i enlighet med Kulturmiljölagen (1988:950). En ökad belastning på uppdragsarkeologin är därför inte problematisk utan bör kunna hanteras inom branschen. Detta förutsätter dock en smidig och tids- och kostnadseffektiv arbetsprocess för beslut och genomförande. En förstärkning av länsstyrelsernas kulturmiljöenheter är i detta avseende ett mycket välkommet förslag.

En ytterligare följd av den föreslagna planen för transportinfrastrukturen är att fyndmottagande museer, däribland Statens historiska museer, kommer att utsättas för ökad belastning vad gäller kostnaden för mottagande av arkeologiska fyndmaterial och deras framtida förvaltning. Då förståelsen av de arkeologiska föremålen är avhängig dokumentationen av fornlämningen, i både analog och digital form, är det angeläget även för SHM att dokumentationen kan bevaras långsiktigt. Hos landets arkiv- och museiinstitutioner finns redan idag ett stort resursbehov. För att möta detta behov och den ökande belastningen krävs att extra resurser även tilldelas museer och arkiv så att de nya arkeologiska fyndmaterialen blir tillgängliga för allmänhet och forskare.

Beslutande och föredragande

Detta remissvar har beslutats av överintendent Magnus Hagberg efter föredragning av Thomas Eriksson, antikvarie vid Enheten för de arkeologiska samlingarna och Peter Carelli, arkeolog vid Arkeologerna. Avdelningscheferna Annica Ewing, Avdelningen för samlingar och forskning, och Irja Lööv, avdelningschef för Arkeologerna samt enhetschef Elisabet Regner, Enheten för de arkeologiska samlingarna, har deltagit i beredningen av remissvaret.

Statens historiska museer, SHM

Magnus Hagberg
Överintendent